

Raadsvoorstel

Onderwerp	OG 086 - Zienswijze ontwerpbegroting 2027 GR ODZL
-----------	--

Raadsnummer	:	OG 086
Zaakdossier	:	IB.26.0152
Portefeuillehouder	:	Wethouder P.H.J. (Piet) Franssen
Ambtelijk team	:	Casemanagement, Leefomgeving en Projecten (Omgeving)
Datum collegevergadering	:	Dinsdag 28 april 2026
Datum commissievergadering	:	Woensdag 27 mei 2026
Commissie	:	Ruimte, Economie & Duurzaamheid (RED)
Besluitvorming raad	:	Woensdag 3 juni 2026

Samenvatting

De gemeente Gulpen-Witterm is wettelijk verplicht deel te nemen aan de gemeenschappelijke regeling (GR) van de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (tegenwoordig Omgevingsdienst Zuid-Limburg) voor de uitvoering van de basistaken op het gebied van milieu. Ieder jaar is de GR verplicht de jaarrekening ter kennisname toe te sturen aan de raad en de raad tevens de mogelijkheid te bieden om over de ontwerpbegroting van het jaar daarop zienswijzen kenbaar te maken.

Kort samengevat kent de jaarrekening een positief resultaat wat uitgekeerd zal worden aan de deelnemers.

Verder wordt de raad voorgesteld een instemmende zienswijze in te dienen over de ontwerpbegrotingswijziging 2026, en de ontwerpbegroting 2027 inclusief gewijzigde financieringssysteem.

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. Kennis te nemen van de door het dagelijks bestuur toegezonden jaarstukken 2025, de ontwerpbegrotingswijziging 2026, ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 inclusief wijziging financieringssystematiek;
2. De bijgevoegde zienswijzebrief met kenmerk U.26.00544 vast te stellen;
3. De 10e begrotingswijziging voor het dienstjaar 2026 en verder vast te stellen.

Inleiding

In de Omgevingswet is vastgelegd dat de gemeenten en provincies specifieke milieutaken op het gebied van de vergunningverlening en het toezicht hierop, dienen te laten uitvoeren door een Omgevingsdienst. Deze taken zijn vastgelegd in de Omgevingswet en worden aangeduid als de “basistaken”. De gemeente Gulpen-Wittern is daarom een wettelijk verplichte deelnemer van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) RUD ZL.

Elk jaar dient de GR de jaarstukken ter kennisname en de ontwerpbegroting voor zienswijze aan de raad voor te leggen.

In de afgelopen periode hebben wij van de GR ODZL de volgende stukken ontvangen:

- de jaarstukken 2025 ter kennisname;
- de ontwerpbegrotingswijziging 2026;
- de ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030, voor zienswijze.

Bijgaand treft u deze stukken en de zienswijzebrief aan.

Beoogd effect / doelstelling

Met dit raadsvoorstel wordt beoogd dat de raad door kennis te nemen van de jaarstukken en ontwerpbegroting zicht houdt op de financiële ontwikkelingen van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL). Via het uitbrengen van een zienswijze over de ontwerpbegroting kan de raad haar kaderstellende rol vervullen en invloed uitoefenen op de besluitvorming van het algemeen bestuur (AB) van de ODZL.

Argumenten

1.1 De voorlopige jaarrekening 2025 heeft een positief saldo

Voor resultaat-bestemming bedraagt het positieve saldo € 1.258.565. Analyse van dit positieve resultaat laat zien dat de kosten in 2025 in totaal € 1,5 miljoen lager zijn uitgevallen dan de begroot, met name veroorzaakt doordat de kosten van salarissen en inhuur personeel lager zijn dan begroot. De totale baten zijn € 0,3 miljoen lager dan begroot.

1.2 De verdeling van het resultaat is positief voor de deelnemers

Voorstel van het dagelijks bestuur van de ODZL is, om dit positieve resultaat te vermeerderen met de inzet van bestemmingsreserves en daarnaast het weerstandsvermogen te verhogen. Het te verdelen resultaat bedraagt zodoende € 1.425.458,- om uit te keren aan de deelnemers.

1.3 De gewijzigde begroting 2026 heeft een positief effect op de bijdrage voor Gulpen-Wittern

Er is sprake van een toename van de begroting. Dit komt hoofdzakelijk doordat de Provincie Limburg extra budget beschikbaar heeft gesteld voor intensivering van taken. Echter geeft dit herverdelingseffecten en valt dit positief uit voor Gulpen-Wittern.

1.4 De ontwerpbegroting 2027 stijgt met € 1.800.000,- waardoor de kosten voor gemeenten stijgen

De begroting 2027 komt uit op € 25,9 miljoen, zijnde een toename van € 1,8 miljoen ten opzichte van het voorstel voor de gewijzigde begroting 2026 van € 24,1 miljoen.

Deze toename van € 1,8 miljoen betreft:

- € 1,1 miljoen loonindexatie conform cao en Septembercirculaire 2025 van het Gemeentefonds;
- € 0,1 miljoen indexatie materiële overheidskosten conform Septembercirculaire 2025 van het Gemeentefonds;
- € 0,5 miljoen uitbreiding taken gemeenten (bedrijfsplan plustaken, toetsing Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), toezicht indirecte lozingen, beheer inrichtingenbestand);
- € 0,1 miljoen kosten gedekt door overige inkomsten.

1.5 De uurtarieven vallen lager uit door de gewijzigde financieringssystematiek

Onderdeel van de wijziging is dat de dekking van de bedrijfskosten (overhead) als een vaste bijdrage per deelnemer wordt berekend in plaats van een opslag in het uurtarief. De uurtarieven bedragen als volgt:

Zeer complex € 89,- (€ 142,- in 2026 na wijziging)

Complex € 77,- (€ 124,- in 2026 na wijziging)

Gemiddeld € 71,- (€ 113,- in 2026 na wijziging)

Eenvoudig € 63,- (€ 101,- in 2026 na wijziging)

De tarieven zijn bepaald door de totaal door de werkprogramma's te dekken kosten te delen door de productieve uren van de uitvoerende functies.

1.6 Wijziging financieringssystematiek is gunstig voor Gulpen-Wittern

In het afgelopen jaar heeft een evaluatie plaatsgevonden van de huidige financieringssystematiek van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg. Ter bevordering van de fairness en transparantie is een voorstel gedaan voor enkele aanpassingen in de systematiek en de hierbij te hanteren spelregels. Het algemeen bestuur heeft op 8 oktober 2025 unaniem ingestemd met de voorgestelde uitgangspunten. In samenhang met de ontwerpbegroting 2027 wordt de gewijzigde financieringssystematiek voorgelegd voor het indienen van een mogelijke zienswijze cf. art. 31, lid 1 van de Gemeenschappelijke Regeling.

De voorgestelde wijzigingen hebben voor de totale begroting geen effect. Het is echter inherent aan de wijziging van de financieringssystematiek, dat dit leidt tot herverdeelde effecten van de bijdragen van de deelnemers. Voor een zachte landing is in een ingroeimodel voorzien.

Voor Gulpen-Wittern betekent dit dat de uiteindelijke bijdrage de komende jaren lager wordt. Let wel, dit moet gezien worden in het licht dat het huidige werkprogramma en begroting van de ODZL gelijk blijft.

2.1 Geadviseerd wordt om een instemmende zienswijze in te dienen over de ontwerpbegroting 2026

Hoewel de bijdrage voor Gulpen-Wittern substantieel toeneemt, wordt toch voorgesteld een instemmende zienswijze af te geven. De verhoging van de kosten is de te wijten aan het verhogen van het werkprogramma op ons verzoek voor extra ondersteuning en de constructieve toets. Deels heeft de verhoging ook te maken met de vergroting van de capaciteit voor wettelijke taken waarvoor bij de ODZL nog geen of te weinig capaciteit aanwezig was. Met name op het gebied van toezicht op indirecte lozingen, zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), zoals PFAS en energiebesparingsplicht.

Kanttelingen en risico's

2.1. De gemeente Gulpen-Wittem participeert slechts als kleine deelnemer in de totale GR

Door de stemverhouding binnen de GR is de invloed van Gulpen-Wittem in de GR gering. Echter door het afgeven van een zienswijze vanuit de verschillende deelnemers en actieve deelname in het AB kan toch invloed worden uitgeoefend op de uiteindelijke besluitvorming.

Kosten en dekking

Voorlopige jaarrekening 2025

De jaarrekening van de ODZL geeft een positief resultaat van € 1.258.565,-. Voorstel van het dagelijks bestuur van de ODZL is, om dit positieve resultaat te vermeerderen met de inzet van bestemmingsreserves en daarnaast het weerstandsvermogen te verhogen. Het te verdelen resultaat bedraagt zodoende € 1.425.458,- om uit te keren aan de deelnemers. **Voor Gulpen-Wittem betekent dit concreet dat we in 2026 € 17.544,- terug ontvangen van de ODZL.** Het positieve resultaat is verwerkt in de jaarrekening 2025 van de gemeente Gulpen-Wittem.

€ 17.544,-

Resultaatuutkering te ontvangen in 2026.

Ontwerp begrotingswijziging 2026

De volgende ontwikkelingen zijn verwerkt in deze begrotingswijziging 2026:

- De werkelijke cao-indexatie 2026 is € 0,7 miljoen lager dan begroot. Hierdoor wordt de bijdrage voor alle deelnemers lager.

- De provincie Limburg heeft extra budget van € 2,7 miljoen beschikbaar gesteld voor intensivering van taken.

- Als gevolg van het Bedrijfsplan Milieu gerelateerde plustaken heeft de gemeente Kerkrade vanaf 2026 extra taken ingebracht voor € 0,1 miljoen.

De gewijzigde begroting 2026 komt uit op € 24,1 miljoen, zijnde een toename van ca. € 2,1 miljoen ten opzichte van de begroting 2026 van € 22,0 miljoen.

De bijdrage voor Gulpen-Wittem voor 2026 wordt vastgesteld op € 305.599,-. Dit betekent een stijging van € 34.518,- ten opzichte van de vastgestelde begroting 2026 van € 271.081,-. Dit heeft te maken met het verhogen van het werkprogramma voor Gulpen-Wittem met meer advies uren voor de toetsing van constructieve gegevens en ondersteuning op het gebied van geluid. Dit slaat los van de opgesomde ontwikkelingen welke juist een verlagend effect hebben op de begroting 2026. De meerkosten worden gefinancierd uit: eigen budgetten € 10.807,-, overhevelen budgetten toetsen constructies respectievelijk € 7000,- en € 6000,- en het restant uit de algemene reserve.

€ 305.599,-

De bijdrage voor Gulpen-Wittem in 2026 wordt gedekt uit:

€ 271.881,- begroot voor de ODZL

€ 10.807,- eigen budget

€ 13.000,- overhevelen vanuit bestaande budgetten voor toetsing constructeur

€ 10.711,- vanuit de algemene reserve

Ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

Door een toename van de personele lasten en uitbreiding taken van gemeenten resulteert dit in een toename van de begroting van de ODZL van € 24.100.000,- in 2026 naar € 25.934.743 in 2027.

Voor Gulpen-Wittern betekent dit, dat **de bijdrage voor 2027 wordt begroot op € 370.685,-**.

Door de afspraken over de ingroei in de financieringssysteem wordt de bijdrage in 2028 geraamd op € 363.050 en in 2029 op € 355.414,-.

Voor 2027 is dit een stijging met € 65.086,- ten aanzien van de begroting 2026 toen onze bijdrage na wijziging € 305.599,- bedroeg. Dit heeft te maken met de uitvoering van meer taken voor gemeenten voortvloeiend uit wettelijke taken zoals beschreven (toezicht op ZZS, indirecte lozingen, energiebesparingsplicht, etc) en een verzoek onzerzijds voor het opnemen van extra uren voor advies. Hiervoor wordt aan de raad voorgesteld de 10e begrotingswijziging voor het dienstjaar 2026 en verder vast te stellen.

€ 370.685,-	Opnemen in begroting 2027
€ 363.050 , -	Opnemen in begroting 2028 (ingroei financieringssysteem)
€ 355.414,-	Opnemen in begroting 2029 (ingroei financieringssysteem)

Uitvoering

Na vaststelling van het raadsbesluit zal bijgaande zienswijzebrief worden verzonden aan het dagelijks bestuur van de ODZL.

Communicatie en participatie

Zie uitvoering en planning.

Bijbehorende documenten

Onderwerp	Poststuknummer	Zaakdossier
Ontwerp-raadsbesluit OG 086	G.26.01217	IB.26.0152
Zienswijzebrief ontwerp-begroting 2026 ODZL	U.26.00544	IB.26.0152
Begeleidende brief ontwerp-begroting 2027	B.26.00696	IB.26.0152
Ontwerp-begroting 2027 ODZL	B.26.00697	IB.26.0152
Infographic begroting 2027	B.26.00698	IB.26.0152
Begeleidende brief voorlopige jaarrekening 2025 ODZL	E.26.00671	IB.26.0152
Jaarstukken 2025 ODZL	B.26.00692	IB.26.0152
Infographic jaarstukken 2025	B.26.00693	IB.26.0152

Begeleidende brief ontwerpbegrotingswijziging 2026 ODZL	B.26.00694	IB.26.0152
Ontwerpbegrotingswijziging 2026 ODZL	B.26.00695	IB.26.0152
De 10e begrotingswijziging van dienstjaar 2026 gemeente Gulpen-Wittern.	G.26.01278	IB.26.0152

